מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

עין משפט נר מצוה

סד א טוש"ע אה"ע סי' ל סעיף ה כהגה"ה:
סה ב ג ד ה מיי' פ"ו מהל' זכיה ומתנה הלכה כא כב כג טוש"ע אה"ע סי' נ סעיף ב:
סו ו מיי' שם פ"ח הל' טו סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רנ סעיף ד:
סז ז מיי' שם הלכה יד טוש"ע שם סעיף ב:
סח ח ט י מיי' פ"ט מהל' נירושין הלי יג סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמז סעיף טז:

מוסף רש"י

דמי בשר בזול. כל זמן הסמיכה בארבע דנקי, וכן כל הימי דמי בזול, והיינו שני שליחי דמים היה לו (ב"מ קיב: וב"ק מב:). (מהרש"ל לדו"ב ס"ב) ואחר כך בא בנו מתנתו מתנה. שהרי לא פירש כשעת מתנה בשביל שלחי מכור שמת מני אלי נוהן מתנה אי (ב"ב עלב:). שאלמלא היה יודע כו'. היינו אומדנא אמיא אלא פירש נמי מה שפירש דמי (שם). היוצא בקולר. ליהרג (נ"ל מלכות שמים) (נ"ל מלכות שמים) (חולין עה:). ואמר כתבו גט לאשתי. כדי שלא תזקק ליבם (נ"ל יג:) לף על פי שלא אמר תנו (שם סה:). הרי אלו יכתבו ויתנו. לף על גב דלא אמר תנו, דעתיה שיתנו לה ועשאן שליחין לף לגרש אלא שהיה בהיל מתוך שרהה שהיא בהיל על נפשי (חולין עה:) דמתוך שרהה שהיא בהיל על נפשי לא הפסיק לגמיר דכרי ומשיקרא לנתני יתנו נתנין (בכורות עה: וב"ב יג:) (שם: ויסה:) דמסתמא נגלי דעתיה מדאמר כתבו דלשם נתינה קאמר, משום דיילא ליהרג, אלא נתת לה דיוקו קמי יבם (מכות לו:). אף המגרש. מן הרשע ליבם (חולין עה: ובילין שם). והיוצא בשיירא. (מכות לו: שם ושם). אף המסוכן. שכיב מרע (ב"ב יג:) תולה עה:). הנשים. וחיינו כתר לומנן דעתא דלמרינן לא אמר כתבו אלא ליתנו הוחל ומשוקן הוא לא נתפרין לנחלן הם (בכורות עה:) כיון דאמר כתבו אף על גב דלא אמר תנו אדעתא לנתיבה קאמר (ב"ב עב:).

רבינו גרשום

אמרה ליה אין ודאי אני מריחה כמוך: מאן יהיב לן מכוסות של ירחה. המרים ואכילנא מיניה אותו ענין. ואמרו חכמים דוראל ונכנס אחריה לבודקה ולא לדבר אחר לא אמרינן בא עליה שוב ואשתו נמורה היא ואינו יורשה. ואיכא דאמרי נשואה היתה הוראל ונכנס אחריה לבודקה על דעת כן (נכנס) שדעתו נוטה בה לגרשה אם היא תותרנית אינו דין שיורשה דוהי דנכר כלבו בחייה לגרשה ומתה לאלתר דיינינן ליה כמאן דגרשה ואינו יורשה: סכלונות הדרי. וכל הכשיטין ששלח לה כדי להביאם עמה: מאכל ומשתה. ששגר למחר מקדושין לא הדרי הוראל ואכל שם בדינר: הדרא בה היא. אע"פ שאכל שם בדינר הדר כל מאכל ומשתה ואפי' כישא דיריקי אגודה של ירק: ישמין לו דמי בשר בזול. כלומר אם אכל שם אין מחזירין לו כל הכשר והמאכל כשיעור אותן דמים שהיה שוה כששילה לשם אלא כל זוז שנתן לה במאכל מחשבין ליה ד' דנקי. הזוז מחלקין לו' חלקים ד' חלקים תחזור לו וב' חלקי' מנכה לו היינו שליש מנכה: איסקא שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים ושייר קרקע כל שהוא. לעצמו שלא כתב כולו אע"פ שעמד מתנתו מתנה דאמרינן הואיל ששייר קרקע אמרינן דעתיה למימר דלהכי שייר דלסמוך עילויה שיתפרנס ממנה אי קאים ולא תחזור לו עולמית מה שנתן. אבל לא שייר

מסורת הש"ס

(ה) נכתובות לד: כ"ק כ. קיב. ב"מ מב:). (ב) [פלה ס"ג מ"ו לקמן קג:]. (ג) לקמן קנא:. ד) לעיל קלב. [ותוספתא מכות פ"ד:]. ה) [נ"ל שלמלמי ע' תוס' מעלה כח.]. ו) נ"ל ומגן. ז) נישין יג: סה: מלין סה: [מנחות לו: עבודת יום ס"ל מ"ס]. ח) [ותוספתא דמכות פ"ד:]. ט) [ובכורים לדו.]. י) [ומנחות נט: ע"ש]. יא) [מדבר מו.]. יב) [דף קמו.]. יג) [מדפרשים. רש"ש]. יד) [נ"ל רש"ל ומי' רש"ש מתיבה ונ"ל משמע נתיבה ולמלי דמסמת לית ליה]. טו) [דף קמה. ד"ה מוכרי].

הגהות הב"ח

(א) נברא מאן יהיב ומי עלה מוכרי: (ב) [שב"ם ד"ה סכיב מרע ומי כדתנן לקמן]: (ג) ד"ה מתנתו ומי מתמת מיתה לא כמי כ"ל ותיכת כמקלת ממתק: (ד) ד"ה לא שיר ומי לתמיגן ודאי לא מקמת: (ה) ד"ה מתנתו ומי דקתני היכא דלא שיר: (ו) [תוב' ד"ה נכנס ומי' דכלעיקה מיירי ונכנס אחריה לבלוקה אם היה מותרנית לא יפתה ואם אינה ומי יורשה דמתם תלר דיליה:

רבינו גרשום (המשך)

קרקע כלל אין מתנתו מתנה ואם עמד חיזר במה שנתן. ובהר אימרי דעתא אבלונן במתני': מאן תנא דמתני' דאזיל בתר אומדנא: רבי שמעון בן מנסיא אומר אין מתנתו מתנה. דאומדן דעת הוא. שאילו היה יודע שבנו קיים לא היה נותן ומתני' ר' שמעון בן מנסיא היא: רב ששת אמר מתני' ר' שמעון שזורי היא. דאזיל בתר אומדנא. היוצא בקולר ליהרג ואמר כתבו גט לאשתי שלא תפול ליבם אע"ג דלא אמר כתבו ותנו הרי זה יכתבו ויתנו. מה שאין כן בשאר אינש דעלמא אמר כתבו לתתר אין כותבין ונותנין משום שמא משחק הוא בה אבל זה שהוא בסכנה נמי ומקנה לה אע"ג דלא אמר תנו דהאי דלא אמר תנו משום שהיה בהיל בצערתו ולא הספיק לומר תנו שהיו מוליכין אותו בקולר וכן במפרש בים שאמר כתבו והיוצא בשיירא במדבריות בארץ מרחקים שאינו יודע אם יחזור אם לאו אע"ג דלא אמר תנו יהבינן לה דנכר בדעתי' למימר ומשום טרדא לא אמר: ר' שמעון שזורי אומר אף המסוכן. שמסוכן בחליו שאין יודע אם יחיה אם לאו אם אמר כתבו כותבין ונותנין לאלתר דאזיל בתר אומדנא דהאי לא רצה לשחק בה והאי דלא אמר תנו שהוא טרוד בחליו. ר' שמעון מוסיף על ת"ק הוא ולא פליג עליה אלמא דר' שמעון שזורי אזיל בתר אומדנא. ורב נחמן דמוקי מתני' כר' שמעון בן מנסיא מ"ט לא מוקים כר' שמעון שזורי שאני התם דלאו אומדן דעת הוא אלא בפירוש גלוי דעת הוא דכיון דאמר כתבו ודאי רוצה שיתנו לה. והאי דלא אמר ותנו דלא מרוב פחד וטרוד ולאו אדעתיה. אבל עכי ר' שמעון בן מנסיא ודאי איכא אמדות דעת שאילו היה יודע שבנו קיים לא היה כותבו. ורב ששת דמוקי כר"ש שזורי מ"ט לא מוקים לה כר"ש בן מנסיא. אמר לך רב ששת אומדנא דמוכח שאני. כלומר התם מוכחא מלתא ומפורסמת היא להיכא דשמע שמת בנו וכתב כל נכסיו לאחר ואחר כך בא בנו אין מתנתו מתנה דודאי מוכחא מלתא ולא אומדנא היא שאילו היה יודע שבנו קיים לא היה כותבן והתם שאני. אבל הכא גבי ר' שמעון שזורי דקאמר כתבו גט לאשתי דמסוכן היא ולאו מוכחא מלתא כולי האי האי דאמר כתבו דלדעת כן אמר כתבו דליתנו דאזלינן

נכנס אחריה לחורבה לבודקה. פי' רבינו יעקב דבאלוסה מיירי (ו) וכל לרלות אם היא מותרנית אם לאו ואם היא מותרנית ישאנה ואמרו חכמים הואיל ולא נכנס אחריה אלא לבודקה ולא לשם ניאוף נכנס ולכן אם מתה לא יירשנה אבל אם לא נכנס אחריה לבודקה היה יורשה וכגון שהמורכה שלו כדאמר בכתובות פרק נערה (דף מח: ופס) לעולם היא ברשות האב היה לו אלר בדרך ונכנסה עמו יורשה דתנדידיה לנשואין ולפירוש זה לא היתה מותרנית אלא כותבות היו במיקו כמו שאמרה לו היתה יודעת שלנון היה ולכך אמרה מאן יהיב לן מכותבות לאכול עם שהמורכה שלו כדאמר בכתובות פרק נערה ומצאתה מותרנית שהיה בדעתו לגרשה ומיהו קשיא דלא הוה ליה למימר הואיל ולא נכנס אחריה אלא לבודקה אלא הוה ליה למימר הואיל ונכנס אחריה לבודקה ומה שפי' רבינו שמואל מכח הך דהכא שאם היה בדעתו לגרשה שוב אין לו פירות לאו דאיה היא כדפרישית שהרי לאו נשואה היתה ומהכא דגיטין (דף יח.) נמי אין דאי' דהא כיון ר' יוחנן ורש לקיש דפרק שני דגיטין (דף יח:) לא סבירא להו הכי אלא לרבי יוחנן מוליאין פירות משעת מ[מתיה ולרש לקיש משעת כתיבה ולמאי דמפרש ר"י התם) אית ליה לרש לקיש משעת מתיבה דהא איכא נמי בין ר' שמעון ורבנן פירי משעת כתיבה עד שעת מתיבה: **מיכלא** ומשתיא לא הדרי סכלונות הדרי. מוהרי הדרי והיינו סכלונות ותרי גווני מוהרי כדפי' רש"ס לעיל(ס): **מאן** תנא דאו"ל בתר אומדנא כו'. ל"ע מ' שייכא הך מילתא בדברים שכבר אינם דברים ובפרק שני דקדושין (דף מט: ופס) האריכתי בה: **רבי** שמעון שזורי היא. וה"ה היה יכול לומר רבנן דיליה אלא לרבי שמעון ומחליקתו קאמר מי נמי משום דר' שמעון שזורי אית ליה טעי דאזלינן בתר אומדנא יותר מדרבנן דיליה להכי נקט ר' שמעון שזורי: דירקא הדרא אגודה של ירק אבל קדושין לא הדרי כדאמרי' לעיל [קמה.] מגין גזירה שמא יאמרו כו': **ושמין לה הכסר כזול**. כשיחזור לו אוכל ומשקה שהאכילם והשקה ישומו בזול כדמפ' לקמיה לפחות שלש מדמיו שבעניין זה שמין כל מחזירין אוכלים הנאכלים מתחלה שלא לדעת חזרה שאילו היה יודע שצריך להחזיר לא היה אוכל משלו ומיהו בזול מיהא מחזיר. וה"נ אמרו (ב"ק דף כ.) גבי אכלה מתוך הרחבה משלמת מה שנהנית דמי עמיר בזול לו דמי שעורים בזול וכן (כתובות דף לד:) גבי הנים פרה שאולה שחטוה ואכלוה משלמין דמי בשר בזול. ומהכא פשטינן לכל בזול לחיינו כל הדמים מסר שלש. כל זוזא חשבינן ואמרי' לשלומי בארבעה דנקי אדרבא מעות לחיינו שי מלקי דיר שהרי שם מעה כסף דיר ודינקא היא מעה: **מתני' שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים**. ואמר נכסיי לפלוני (ג) כדתניא לקמן (דף קט:) בתמן של בני רוכל שמתה וקיימו חכמים את דבריה וכגון שהיו עדים שהיה שכיב מרע כשכתב לו נתן מתנה זו לו שכתב בשטר כד קליר ורמי בערסיה כדאמרי' לקמן בגמרא [קנא.]: **שייר קרקע כל שהוא**. כשיעור המפורש בגמ' [קמט:]: **מתנתו מתנה**. דמתנת שכיב מרע במקלת אם עמד מחליו אינו חוזר וכגון שכתוב בו קנין כדפסקינן לקמן בגמרא [קנא:] והלכתא מתנת שכיב מרע במקלת בעי קנין תע"ג דמיה ומצוה מחמת מיתה (ד)במקלת לא בעי קנין והוא דמיה [אבל אם] עמד מחזר תע"ג דקנו מיניה הואיל ומדלאגת מיתה לזה מתנה זו: **מתנתו מתנה**. הואיל ושייר לעצמו הרי היא כמתנת בריא הלכך בין עומד מחליו בין מת מתנתו קיימת דשלא מדלאגת מיתה נתן: **לא שייר קרקע כל שהוא אין מתנתו מתנה**. ואם עמד מחזר אפי' קנו מידו שנראין הדברים שמחמת מיתה נתן וע"מ שאם לא ימות לא יתקיים מתנה דמדלא שייר מידי אמרי' (ה) לאו אדעתא דהכי יהב לי' שאם יעמוד מחליו ימות בדעת ולעולך לבריות. אבל אם מת מיהא מתנתו מתנה בין שייר בין לא שייר כדמוכח בגמ' [קמח:] אמר רב נחמן שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים רואין אם כמחלק מת קנו כולן כו' ואפי' לא קנו מידו קנו כל הנכסים לאחר מיתתו היכא דלא שייר מידי דדברי שכיב מרע כבתובין וכמסורין דמו וטעמא מפרש בגמ' [קמז:]. ודוקא שכיב מרע שכתב כל נכסיו סתם ולא זוה מחמת מיתה ולא הזכיר דברי מיתה בשעת זוה אבל מצוה מחמת מיתה אפי' שייר קרקע כל שהוא וקנו מיניה אין מתנתו מתנה אלא אם עמד מחזר כדפסקינן לקמן בגמרא [קנא:] וכדפרישית: **גמ' מאן תנא**. דסבירא ליה לאזלינן בתר אומדנא דעתא דעתו מתנה תע"פ שלא פירש כמי פירש דמי דקתני היכא דלא שייר קרקע כל שהוא אמדינן דעתיה שנתייאש מן החיים ולהכי לא שייר ואדעתא דהכי יהב לי' אם ימות מתקיים המתנה ואם יעמוד מחזר לו ולא מתקיים המתנה: **ועמד וכתב נכסיו לאחרים**. כשמעמ בנו אך לא פירש שכשכיל מיתת בנו הוא עושה אלא סתם נתן: **מתנתו מתנה**. אמרי שלא פירש ותלה במיתת בנו דלא אזלינן בתר אומדן דעתיה ומתני' ר"ש בן מנסיא היא דקתני (ו)הכא לא שייר לו אין מתנתו מתנה שאילו היה יודע שיעמוד ממחלי זה לא היה נותן כל נכסיו: **היוצא בקולר**. ליהרג ואין דעתו מיושבת עליו כל כך וכשאמר כתבו ע"מ לתת לאשתו אמר אלא מתוך טרדו ודאגתו שכח ולא אמר תנו: **המפרש**. מיבשה ליס: **אף המסוכן**. קרוב למיתה שדעתו שיכתבו ויתנו לפטור את אשתו מן הייבום נתכוין: **שאני הכא דאמר כתבו**. גלי דעתיה שרוצה לתת בנו דאי לאו לגרשה כתיבת בנו מה לורך: **אומדנא דמוכח שאני**. שכל זמן שהיה בנו קיים לא נתן עד ששמע שמת אבל מולה כיון דרוב מולין למיים והוא לא זוה מחמת מיתה ליכא אומדנא דמוכח כולי האי: **דומה**

אמרה ליה (ו) מן יהיב לן מכותבות דיריחו ואכלנא ביה נפל עלה חורבה ומתה אמרו חכמים אהואיל ולא נכנס אחריה אלא לבודקה מתה אינו יורשה: סבלונות מועטין שתשתמש בהן בבית אביה וכו': יתיב רבין סבא קמיה דרב פפא ויתיב וקאמר בבין שמתה היא ובין שמת הוא הדר הוא סבלונות הדרי מאכל ומשתה לא הדר הדרא בה איהי הדרא אפילו כישא דיריקא אמר רב הונא בריה דרב יהושע ושמין לה דמי בשר בזול עד כמה בזול העד תילתא: **מתני'** שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים ושייר קרקע כל שהוא מתנתו קיימת לא שייר קרקע כל שהוא אין מתנתו קיימת: **גמ'** מאן תנא דאזלינן בתר אומדנא אמר רב נחמן רבי שמעון בן מנסיא היא דתניא הרי שהלך בנו למדינת הים ושמע שמת בנו ועמד וכתב כל נכסיו לאחר ואחר כך בא בנו מתנתו מתנה רבי שמעון בן מנסיא אומר אין מתנתו מתנה (שאלמלא) היה יודע שבנו קיים לא היה כותבן רב ששת אמר ר' שמעון שזורי היא דתניא בראשונה היו אומרים היוצא בקולר ואמר כתבו גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו חזרו לומר אף המפרש והיוצא בשיירא רבי שמעון שזורי אומר אף המסוכן ורב נחמן מאי טעמא לא מוקים לה כרבי שמעון שזורי שאני התם דאמר כתבו ורב ששת מ"ט לא מוקים לה כרבי שמעון בן מנסיא אומדנא דמוכח שאני מאן תנא להא דתנו רבנן הרי שהיה חולה ומוטל במטה ואמרו לו נכסיך למי ואמר להן

אמרה ליה. דרך שחוק: **מאן יהיב לן מכותבות דיריחו**. שהן ממוקים ונאכל עם הנגון שהוא חד שכן היה דרכן לאכול תמרים עם הנגון שזה חד וזה ממוק ומתקן זה את זה ולפי שהבינה שלנתותה נתכוין השיבתו דרך שחוק כך. ולגיסנא דאמרי' שנטל עמו כותבת אמרה ליה כותבות דיריחו אני מריחה ולא לנון. ריחו נקראת עיר התמריס(ס) והיינו כותבות: **נפלה עליה חורבה ומתה**. ובא הבעל לפני ב"ד והיה רוצה לירש את אשתו ואמרו חכמים הואיל ולא נכנס עמה לבא עליה אלא לבודקה ולגרשה ומתה בתוך כך אינו יורשה. אית דגרסי הכי ומוקי לה בבלוסה ולא נהירא לי דאפילו בא עליה בימי מירוסין קודם הכנסתה לחופה לא ירית לה כדתני' חנן בר אמי אשתו אריסה לא חזן כו' מתה אינו יורשה דאין הבעל יורש את אשתו עד שתכנס לחופה כדנפקא לן (לעיל דף קט:) ירושת הבעל משארו הקרוב אלא ממשפחתו ורש אותה(ה) דהיינו לאחר שנכנסה לחופה הלכך בנשואה מוקמינן לה והכי גרסי' ואמרו חכמים הואיל ונכנס אחריה לבודקה מתה אינו יורשה דכיון דהיה בדעתו לגרשה אם ימצאנה בעלת מום וכתוב כך מתה קודם שנתפייסו אינו זוכה בירושה. ומהכא שמעינן שמי שמתה אשתו מתוך קטטה שיש בדעתו לגרשה שוב אינו יורשה כדאמרי' בסמ' גיטין (דף יח.) משמען עינוי לגרשה שוב אין לבעל פירות: **ויהיב וקאמר כין שמת הוא כין שמתה היא והדר בה**. אינו ומגרש לה: **סבלונות הדרי**. כגון סבלונות שאין עשוין ליבלות ששלח סתם אבל אוכלא ומשתיא ששלח בכית חמיו לא הדרי מסתמא אם אכל מסעודת חתן שם בדינר הייינו עשוין ליבלות הלכך מחולין כדתניא לעיל(ו) אבל אם פירש על מנת שיחזור לי הדרי לא שנא סבלונות מרובין ולא שנא סבלונות מועטין כדמפ' במתני' אבל אי הדרא בה איהי אפי' כישא דיריקא הדרא אגודה של ירק אבל קדושין לא הדרי כדאמרי' לעיל [קמה.] ומשקה שהאכילם והשקה ישומו בזול כדמפ' לקמיה לפחות שלש מדמיו שבעניין זה שמין כל מחזירין אוכלים הנאכלים מתחלה שלא לדעת חזרה שאילו היה יודע שצריך להחזיר לא היה אוכל משלו ומיהו בזול מיהא מחזיר. וה"נ אמרו (ב"ק דף כ.) גבי אכלה מתוך הרחבה משלמת מה שנהנית דמי עמיר בזול לו דמי שעורים בזול וכן (כתובות דף לד:) גבי הנים פרה שאולה שחטוה ואכלוה משלמין דמי בשר בזול. דיר שהרי שם מעה כסף דיר ודינקא היא מעה: **מתני' שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים**. ואמר נכסיי לפלוני (ג) כדתניא לקמן (דף קט:) בתמן של בני רוכל שמתה וקיימו חכמים את דבריה וכגון שהיו עדים שהיה שכיב מרע כשכתב לו נתן מתנה זו לו שכתב בשטר כד קליר ורמי בערסיה כדאמרי' לקמן בגמרא [קנא.]: **שייר קרקע כל שהוא**. כשיעור המפורש בגמ' [קמט:]: **מתנתו מתנה**. דמתנת שכיב מרע במקלת אם עמד מחליו אינו חוזר וכגון שכתוב בו קנין כדפסקינן לקמן בגמרא [קנא:] והלכתא מתנת שכיב מרע במקלת בעי קנין תע"ג דמיה ומצוה מחמת מיתה (ג)במקלת לא בעי קנין והוא דמיה [אבל אם] עמד מחזר תע"ג דקנו מיניה הואיל ומדלאגת מיתה לזה מתנה זו: **מתנתו מתנה**. הואיל ושייר לעצמו הרי היא כמתנת בריא הלכך בין עומד מחליו בין מת מתנתו קיימת דשלא מדלאגת מיתה נתן: **לא שייר קרקע כל שהוא אין מתנתו מתנה**. ואם עמד מחזר אפי' קנו מידו שנראין הדברים שמחמת מיתה נתן וע"מ שאם לא ימות לא יתקיים מתנה דמדלא שייר מידי אמרי' (ד) לאו אדעתא דהכי יהב לי' שאם יעמוד מחליו ימות בדעת ולעולך לבריות. אבל אם מת מיהא מתנתו מתנה בין שייר בין לא שייר כדמוכח בגמ' [קמח:] אמר רב נחמן שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים רואין אם כמחלק מת קנו כולן כו' ואפי' לא קנו מידו קנו כל הנכסים לאחר מיתתו היכא דלא שייר מידי דדברי שכיב מרע כבתובין וכמסורין דמו וטעמא מפרש בגמ' [קמז:]. ודוקא שכיב מרע שכתב כל נכסיו סתם ולא זוה מחמת מיתה ולא הזכיר דברי מיתה בשעת זוה אבל מצוה מחמת מיתה אפי' שייר קרקע כל שהוא וקנו מיניה אין מתנתו מתנה אלא אם עמד מחזר כדפסקינן לקמן בגמרא [קנא:] וכדפרישית: **גמ' מאן תנא**. דסבירא ליה לאזלינן בתר אומדנא דעתא דעתו מתנה תע"פ שלא פירש כמי פירש דמי דקתני היכא דלא שייר קרקע כל שהוא אמדינן דעתיה שנתייאש מן החיים ולהכי לא שייר ואדעתא דהכי יהב לי' אם ימות מתקיים המתנה ואם יעמוד מחזר לו ולא מתקיים המתנה: **ועמד וכתב נכסיו לאחרים**. כשמעמ בנו אך לא פירש שכשכיל מיתת בנו הוא עושה אלא סתם נתן: **מתנתו מתנה**. אמרי שלא פירש ותלה במיתת בנו דלא אזלינן בתר אומדן דעתיה ומתני' ר"ש בן מנסיא היא דקתני (ד)הכא לא שייר לו אין מתנתו מתנה שאילו היה יודע שיעמוד ממחלי זה לא היה נותן כל נכסיו: **היוצא בקולר**. ליהרג ואין דעתו מיושבת עליו כל כך וכשאמר כתבו ע"מ לתת לאשתו אמר אלא מתוך טרדו ודאגתו שכח ולא אמר תנו: **המפרש**. מיבשה ליס: **אף המסוכן**. קרוב למיתה שדעתו שיכתבו ויתנו לפטור את אשתו מן הייבום נתכוין: **שאני הכא דאמר כתבו**. גלי דעתיה שרוצה לתת בנו דאי לאו לגרשה כתיבת בנו מה לורך: **אומדנא דמוכח שאני**. שכל זמן שהיה בנו קיים לא נתן עד ששמע שמת אבל מולה כיון דרוב מולין למיים והוא לא זוה מחמת מיתה ליכא אומדנא דמוכח כולי האי:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com